

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa P. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu "I."
o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 lipca 2021 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 kwietnia 2020 r., sygn. akt III APz (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 21 stycznia 2020 r., VII P (...), na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1608) umorzył postępowanie w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej w W. o ustalenie, że Komisja Zakładowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego „I.” w P. S.A. nie ma uprawnień zakładowej organizacji związkowej w rozumieniu ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 263 ze zm.). Następnie Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2020 r., III APz (...), oddalił zażalenie powódki na

to postanowienie.

Powódka zaskarżyła postanowienie w przedmiocie oddalenia zażalenia skargą kasacyjną zarzucając naruszenie: (-) art. 20 ust. 2 ustawy z 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw przez błędną wykładnię i uznanie, że na jego podstawie podlegają umorzeniu z mocy prawa wszystkie postępowania, w trakcie których dochodzi (choćby pośrednio) do ustalenia liczebności organizacji związkowej, a w konsekwencji ustalenie, że niniejsza sprawa jest sprawą dotyczącą reprezentatywności związku zawodowego, a zatem podlegała umorzeniu z mocy prawa; (-) art. 25¹ ust. 1 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych przez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że stanowi on materialną podstawę powództwa; (-) art. 189 k.p.c. przez niezastosowanie i nieuznanie, że stanowi on materialnoprawną podstawę powództwa w niniejszej sprawie; (-) art. 386 § 4 w związku z art. 397 § 3 k.p.c. przez nieuchylenie postanowienia Sądu Okręgowego w P. z 21 stycznia 2020 r. i nieprzekazanie temuż sądowi sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy błędna wykładnia art. 20 ust. 2 ustawy z 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw i zastosowanie go w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy oraz przyjęcie, że podstawę powództwa stanowi art. 25¹ ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych, a następnie umorzenie postępowania doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy, a będące tego konsekwencją pominięcie wszystkich wniosków dowodowych powódki wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania wraz z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym, a w przypadku stwierdzenia podstaw - o uchylenie w całości również zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w P. i przekazanie sprawy do rozpoznania temu sądowi z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca sformułowała istotne zagadnienia prawne: 1/ „czy art. 20. ust. 2 ustawy z 5 lipca

2018 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw odnosi się *stricte* do spraw dotyczących reprezentatywności organizacji związkowych czy też do wszystkich spraw, w których (choćby pośrednio) dochodzi do zbadania liczebności organizacji związkowej, w tym do spraw o ustalenie istnienia organizacji związkowej i jej zakładowego charakteru?”, 2/ „czy w obecnym stanie prawnym, po wprowadzeniu sądowego ustalenia liczby organizacji związkowej na podstawie art. 25¹ ust. 8 ustawy o związkach zawodowych, postępowania dotyczące ustalenia, na podstawie art. 189 k.p.c., istnienia i zakładowego charakteru organizacji związkowej są dopuszczalne?”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną OZZ „I.” z siedzibą w P. wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwane kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juredycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Ponadto, istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Skarżąca podała w wątpliwość stan prawny po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw w zakresie ustalenia istnienia organizacji związkowej w zakładzie pracy, jak i jej zakładowego charakteru. Tym czasem zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw „sprawy dotyczące reprezentatywności zakładowych organizacji związkowych i ponadzakładowych organizacji związkowych, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, ulegają umorzeniu z

mocy prawa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy”. Ustawa ta weszła w życie 12 miesięcy od jej ogłoszenia (art. 23), zatem 23 sierpnia 2019 r. Sprawa niniejsza nie została do tego dnia zakończona, zatem w oparciu o art. 20 ust. 2 ustawy zmieniającej ulegała umorzeniu z mocy prawa.

Wobec niewykazania przez skarżącą istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.